

Sessies Navorming PDCL Audiovisueel werken/ multimediale geletterdheid

Sessie 1

13 januari 9u tot 12u Lokaal -1.28

9 deelnemers

9 tot 10.30

1) Kennismaking (20 minuten)

- Voorstelling cursisten/wijzelf
- Kleuterleeftijd/school
- Kennis van audiovisuele + verwachtingen
- Kennismaking en brainstorm rond wat is audio-visueel werken (doel en middelen)
- Overlopen van de vier sessies inhoudelijk (zie brainstorm)

Flappen/stiften/bord

2) Zen –moment: binnen, buiten (30 minuten)

- Werkvorm Zie Darren Copeland 'Ten questions for a listener'

Conclusies / reflectie : Wat is de beginstap? Waarom doen we deze oefening? Als opstap voor... ? Voorwaarden om met geluid te kunnen werken?

3) Luisteren naar geluiden en interpreteren (30 minuten)

De geluidenbank (oef 1) – interpreteren/voelen

- Wat roept het geluid bij je op? Aan wat denk je?
- Waar zou je dit geluid kunnen plaatsen/ lokaliseren/waar kom je het tegen?
- Welk **gevoel** geeft dit geluid je?

<http://www.aifoon.org/experimenten.php?id=88>

Vrij en open geluiden/noodzaak om creatief en open te kunnen denken en voelen

www.freesoundproject.com

www.soundtransit.nl

Window-sounds(oef 2) – interpreteren/verhalen verzinnen

- Je zet het raam open en je hoort de volgende geluiden.
- Wat hoor je? Wat denk je erbij? Wat gebeurt er? Maak je **verhaal?** Wat speelt er zich af achter het raam/buiten? In **welk land** speelt het verhaal zich af?

<http://www.aifoon.org/experimenten.php?id=50>

papier/pen

PAUZE 10.30-10.45

10.45-12u

4) Eigen geluid maken en opnemen (40 minuten)

Klankentappers

- Zoek een voorwerp waarmee je een geluid kan maken
- Bouw van je geluiden een tapijt bij een gevoel naar keuze (los van elkaar)
- Per 2/3 welk gevoel en dan op zoek naar geluiden
- Experimenteren
- Opnemen/ luisteren/ aanpassen
- Delen met de groep (via pc sturen??)
- Zelfde reflectieve vragen als in oefening 3. Aan wat doet het mij denken, durven door associëren. Waarom denk aan dat gevoel?

Dictafoon, koptelefoon, overzet laptop/pc

5) Technische luik (30 minuten)

Greet

Sessie 2 Navorming PDCL Audiovisueel werken/ multimediale geletterdheid

27 januari 9u tot 12u Lokaal -1.28

9 deelnemers

9 tot 10.30

1) Oefenen op audacity (geluiden opnemen)

- Greet groep verder helpen
- Bijkomende opdrachten voor gevorderden

Opdrachten gevorderden

Geluiden opnemen: compositie maken zonder beeld - Compositie met beeld (filmpje insecten, zonder geluid)

Zoek bij een van de fragmenten (zonder geluid) gepaste geluiden. Neem deze op en maak hiermee een compositie die past bij dit fragment.

<http://www.youtube.com/watch?v=tmifga9mN1M&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=bCftZvpra5o>

<http://www.youtube.com/watch?v=EkxKh0YNZ-M>

pauze

10.45-12u

2) Geluiden tekenen (Flappen/stiften/wasco's)

<http://www.aifoon.org/pianoise/>

- Spelen met verschillende geluiden uit het veld: melodie uitvoeren
- Tegelijkertijd tekenen ze wat er bij hen opkomt, hoe voelen ze het geluid aan, waaraan doet het hen denken, ...
- We bespreken in groep – waarom tekenen we een geluid op een bepaalde manier/wat willen we vertellen/uitdrukken?

Variaties: geluiden boetseren/dansen/tekenen/schilderen/bewegen met zaklampen donkere hoek.

+ fragment van kleuters die tekenen (Hanne 5j + Vanessa en Lore 3j)

Tekenen van geluiden

De 2 fragmenten van de 3-jarigen vlak na elkaar tonen.

Wat zie je? Wat valt je op? Wat zijn goede impulsen? Welke valkuilen zie je?

- **3-jarigen Lore**

- Instructie: Min 1.30-3 + resultaat
- KO geeft de instructie, nadien tekenen ze wat ze horen (geluiden)

- **3-jarigen Vanessa**

- Instructie: Min 2-5 + resultaat
- KO focust de kleuters op luisteren, op concentreren (ZEN)
- KO denkt samen met de kleuters na hoe ze een geluid zouden kunnen tekenen
- KO maakt afspraak dat ze de handen omhoog doen wanneer ze het geluid niet meer horen (enkel verven wanneer ze het geluid horen)

Vervolgens wordt het fragment van de 5-jarigen getoond.

Wat haal je hieruit? Welke verschillen / gelijkenissen merk je op? Wat vind je goed / minder goed? Welke valkuilen zie je?

- **5-jarigen Hanne**

- Instructie: Start fragment + wat ze erbij vertellen
- Qua concentratie is dit ideaal: in een aparte ruimte + hoofdtelefoons op
- Kleuters omschrijven meer dan 3-jarigen
- Mogelijke valkuil: raadspelletje

3) Opdracht in groepen van 3 (zie brainstorm op A-3)

- Omzetten van oefeningen op eigen niveau naar activiteiten voor kleuters / opdracht uitleggen aan de hand van place-mate/brainstorm rond activiteiten/lijn en doelen.
- **Opdracht in groepen van 3**
- Welke activiteiten rond geluid zou je zoal met de kleuters kunnen doen?
- Zoek een zinvolle opbouw voor je gevonden activiteiten (reeks).
- Welke doelen (ontwikkelingsdomeinen en -aspecten) kan / wil je nastreven met je activiteiten?
- **Plenum**

Opbouw / lijn activiteiten:

- 1) Luisteren ZEN (diverse activiteiten)
- 2) Experimenteren met geluiden, zelf geluiden maken (geluidenkoffer)
- 3) Geluiden opnemen (hier is zeker experimenteren met digitale materialen op voorhand voor nodig: luisteren naar geluiden met de hoofdtelefoon op, oefenen om op te nemen, ...)
- 4) Expressie: bewegen, tekenen, verven, kleien, spelen, ...
- 5) Reflectie KA (ook tussendoor)

Ontwikkelingsdoelen / -aspecten die gestimuleerd worden:

- 4) **Illustreer met voorbeelden uit de praktijk 5j en 3 jarige kleuters** ([map PDCL op harde schijf](#))

Geluidenzoektocht

- **3-jarigen Lore** (zonder dictafoon)
 - Instructie: zoek iets rood dat geluid kan maken
- **5-jarigen Hanne** (met dictafoon)
 - Min 0-15 sec / 3.10-3.44 / 4.24-4.40 / 5.10-5.20 /

Om deze geluiden te kunnen opnemen, moeten ze al wat expertise verworven hebben. Hoe en wanneer zet je het technisch experimenteren met de digitale materialen in?

Geluidenkoffer

- **3-jarigen Vanessa**
 - Experimenteren met de materialen uit de geluidenkoffer (opstart is niet zo goed, maar je ziet het experimenteren wel goed)
 - Nadien kunnen de kleuters ook zelf geluiden maken met de voorwerpen uit de geluidenkoffer en deze zelf opnemen (+ ernaar luisteren en erover reflecteren: wat voor geluidje is het, hoe voel je je erbij, ...)

Terugblik dictafoon

- **5-jarigen Hanne**
 - Terugblikken in kleine groep adhv de opgenomen geluiden
 - Hoe zou je kunnen terugblikken op het opnemen van geluiden met de dictafoon? Welke activiteiten doe je klassikaal? Welke in kleine groep?

Nele:

<http://audiovisueelwerkenmetkleuters.blogspot.com>

brainstorm van de kleuters vanuit geluid naar verhaal (mapje februari)

Julie De Groot

<http://julie-audio.blogspot.com>

tekenen op geluid, mapje 11 maart: foto's

Sessie 3 Navorming PDCL Audiovisueel werken/ multimediale geletterdheid

10 februari 9u tot 12u Lokaal -1.28

9 deelnemers

In sessie 2 zijn we hoofdzakelijk met het huiswerk (oefeningen audacity) en de bijkomende opdracht 'zoek geluiden bij een van de drie filmfragmenten' beziggeweest. Ze zijn deze geluiden gaan opnemen en hebben ze dan via audacity bewerkt totdat deze synchroniseerden met het videofragment. Vandaar dat we in deze sessie voor de pauze nog verder gaan met geluid, maar dan echt gericht op kleuterniveau. Na de pauze starten we met de focus op beeld.

9 tot 10.30

1) Tonen van enkele videofragmenten waarbij kleuters rond geluid aan de slag zijn.

Tekenen van geluiden

- Kleuters luisteren naar een geluid. Tegelijkertijd tekenen ze wat er bij hen opkomt, hoe voelen ze het geluid aan, waaraan doet het hen denken, ...
- We bespreken in groep – waarom tekenen we een geluid op een bepaalde manier/wat willen we vertellen/uitdrukken?

De 2 fragmenten van de 3-jarigen vlak na elkaar tonen.
Wat zie je? Wat valt je op? Wat zijn goede impulsen? Welke valkuilen zie je?

• **3-jarigen Lore**

- Instructie: Min 1.30-3 + resultaat
- KO geeft de instructie, nadien tekenen ze wat ze horen (geluiden)

• **3-jarigen Vanessa**

- Instructie: Min 2-5 + resultaat
- KO focust de kleuters op luisteren, op concentreren (ZEN)
- KO denkt samen met de kleuters na hoe ze een geluid zouden kunnen tekenen
- KO maakt afspraak dat ze de handen omhoog doen wanneer ze het geluid niet meer horen (enkel verven wanneer ze het geluid horen)

Vervolgens wordt het fragment van de 5-jarigen getoond.
Wat haal je hieruit? Welke verschillen / gelijkenissen merk je op? Wat vind je goed / minder goed? Welke valkuilen zie je?

- **5-jarigen Hanne**

- Instructie: Start fragment + wat ze erbij vertellen
- Qua concentratie is dit ideaal: in een aparte ruimte + hoofdtelefoons op
- Kleuters omschrijven meer dan 3-jarigen
- Mogelijke valkuil: raadspelletje

Variaties: geluiden boetsen/dansen/tekenen/schilderen/bewegen met zaklampen donkere hoek.

Geluidenzoektocht

- **3-jarigen Lore** (zonder dictafoon)

- Instructie: zoek iets rood dat geluid kan maken

- **5-jarigen Hanne** (met dictafoon)

- Min 0-15 sec / 3.10-3.44 / 4.24-4.40 / 5.10-5.20 /

Om deze geluiden te kunnen opnemen, moeten ze al wat expertise verworven hebben. Hoe en wanneer zet je het technisch experimenteren met de digitale materialen in?

Geluidenkoffer

- **3-jarigen Vanessa**

- Experimenteren met de materialen uit de geluidenkoffer (opstart is niet zo goed, maar je ziet het experimenteren wel goed)
- Nadien kunnen de kleuters ook zelf geluiden maken met de voorwerpen uit de geluidenkoffer en deze zelf opnemen (+ ernaar luisteren en erover reflecteren: wat voor geluidje is het, hoe voel je je erbij, ...)

Terugblik dictafoon

- **5-jarigen Hanne**

- Terugblikken in kleine groep adhv de opgenomen geluiden
- Hoe zou je kunnen terugblikken op het opnemen van geluiden met de

dictafoon? Welke activiteiten doe je klassikaal? Welke in kleine groep?

2) Je hebt nu een aantal fragmenten rond geluid zien.

- **Welke activiteiten zou je nog rond geluid kunnen doen?**
- **Hoe laat je die in de klas aan bod komen? In welke volgorde zou je die aan bod laten komen?**
- **Welke ontwikkelingsdoelen / -aspecten worden gestimuleerd?**

Opbouw / lijn activiteiten:

- 1) Luisteren ZEN (diverse activiteiten)
- 2) Experimenteren met geluiden, zelf geluiden maken (geluidenkoffer)
- 3) Geluiden opnemen (hier is zeker experimenteren met digitale materialen op voorhand voor nodig: luisteren naar geluiden met de hoofdtelefoon op, oefenen om op te nemen, ...)
- 4) Expressie: bewegen, tekenen, verven, kleien, spelen, ...
- 5) Reflectie KA (ook tussendoor)

Doel: kleuter die zelf produceert! Daar zijn verschillende stappen voor nodig!

3) Fragment BZZZ (ingebeeld I)

- Intro: We laten je een geluidsfragment horen (zonder beeld). Probeer goed te luisteren en ga eens na wat hoor je allemaal, hoe komt het voor jou over, welk verhaal koppel je eraan, ...
- Welke geluiden heb je gehoord? Wat valt je op? Hoe voel je je daarbij? Is er een eng geluid? Welk verhaal beluister je? ...
- Tonen aan de hand van de blog van Nele Vanderelst: "Mijn vriendje Freddie de vlieg zit met een probleem, hij heeft iets gevonden op de zolder. Het is een geluidsbandje. Een geluidsbandje van een echte film. Maar Freddie vroeg zich eigenlijk wel af waarover die film dan zou gaan. Samen met de kleuters zochten we dat uit". Brainstorm kleuters (op p2), uittekenen in scènes (p1), filmpje kleuters (p1) <http://audiovisueelwerkenmetkleuters.blogspot.com>
- Echt filmpje BZZZ tonen. → via ingebeeld, is in de bibliotheek te vinden.

PAUZE

10u45 – 12u00

4) Gericht kijken

Foto's: <http://www.aifoon.org/projecten.php?id=63>

Foto Paulien en Emily = boomdoorsnede

Foto Nathalie en Esther = BBQ

Videofragment tonen (zonder geluid): <http://www.aifoon.org/projecten.php?id=80>

Sonorisatie Barton Fink internaat Don Bosco 1 en sonorisatieoefeningen studenten KHLeuven (ook op youtube te vinden)

- Wat zie je? Wat roept het beeld bij je op? Aan wat denk je?
- Waar zou je dit beeld kunnen plaatsen/ lokaliseren/waar kom je het tegen?
- Welk gevoel geeft dit beeld je? Welk verhaal zit er in de foto/fragment?
- Welke effecten maken dat een bepaalde foto je dat gevoel geeft? (Dichtbij – veraf, kikkvorsperspectief, ...)

5) Een gevoel weergeven / een verhaal vertellen via beelden (oefenen met windows movie maker: technisch luik)

Opdracht: Vertel per 2/3 een verhaal via zelfgemaakte foto's en/of videobeelden.

- Dus zoek in de omgeving een of meerdere voorwerpen waarvan je een foto / videobeeld wilt maken
- Bouw met je foto's een tapijt bij een gevoel naar keuze (los van elkaar)
- Invoegen via windows movie maker
- Delen met de groep (via pc sturen??)
- Zelfde reflectieve vragen als in 4): Aan wat doet het mij denken, durven door associëren. Waarom denk aan dat gevoel? Welk verhaal koppel je hieraan?

Later kan hier geluid op gezet worden...

Link naar kleuters:

Een plekje zoeken voor de rode neus van clown Tito: Tito is zijn neus kwijt, waar zou de neus van Tito kunnen zijn? De kleuters zijn met de neus van Tito op pad, ze zoeken leuke plekjes voor meneertje Neus. Foto's van weblog Julie tonen

<http://julie-audio.blogspot.com> (2^e pagina)

- Wat vind je van de activiteit? Wat zou je anders kunnen doen?

Indien tijd over:

6) Enkele filmpjes op kleuterniveau (zie ander document)

7) Welke activiteiten kan je nog allemaal doen met foto's / videofragmenten? Welke lijn zie je hierin?

- 8) **Opdracht op het einde van sessie 3 in lesvrije week:** We raden je aan om iets uit te proberen in de kleuterklas zodat je tegen de volgende sessie bv. een filmpje of foto's (door de kleuters gemaakt) mee zodat we ofwel nog kunnen oefenen met windows movie maker Ofwel activiteiten met focus op kijken / beelden van kleuters bekijken Ofwel lijn in BC / mogelijke activiteiten **(BC afspreken!)**